

HUMÁNNÍ GEOGRAFIE – CVIČENÍ 6

Mgr. Tomáš Kubíček

POJMY

- hrubá míra porodnosti
- obecná míra plodnosti
- specifická plodnost
- úhrnná plodnost

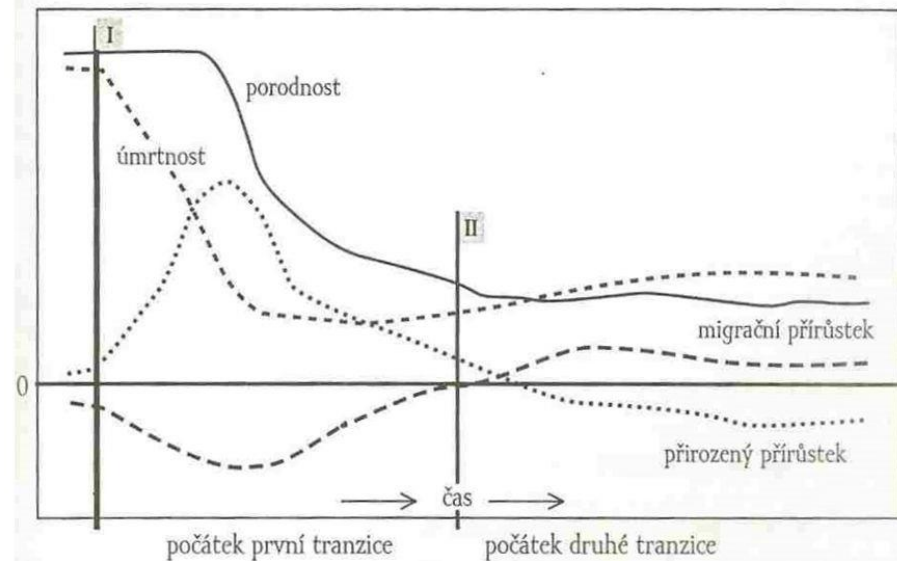
http://www.demografie.info/?cz_porodnostukazatele

DEMOGRAFICKÉ PŘECHODY

- 1. demografický přechod
 - v Anglii a Francii od konce 18. stol.
 - pokles úmrtnosti
 - 3 základní typy
- 2. demografický přechod
 - snaha o vysvětlení poklesu plodnosti v Evropě v 60. letech 20. století
 - změna postojů a norem společnosti
 - změna postavení žen ve společnosti (emancipace, antikoncepce, potraty)
 - zvýšení různorodosti způsobů života
 - zvýšení podílu bezdětných žen

http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/2/2f/Fertility_indicators%2C_2015_YB17.png

Model první a druhé demografické tranzice

zdroj: Rabušic (2001)

KRITIKA DP

- přenášení vývoje v Evropě na zbytek světa
 - různé sociálně-ekonomické a kulturní zázemí
 - DP zde nastupuje za vyšší porodnosti a úmrtnosti
 - populační exploze v důsledku nepoměrně rychlého poklesu úmrtnosti
 - úvodní fáze DP probíhají rychleji (vznikají např. problémy se zásobováním potravou atp.)
- nezohledňuje se vliv migrace
- ne všechny západoevropské země měly na začátku 1. DP nízké tempo populačního růstu
- změny ve druhé fázi nemohou být připisovány pouze industrializaci a urbanizaci (vliv zvýšení příjmů atp.)

DISKUZE NAD MOŽNÝMI PŘÍČINAMI 2. DP

- Dokážete si představit, že byste v tomto věku (myšleno ve vašem věku?) měli vlastní dítě? Má ve Vašem okolí některý z vrstevníků již dítě?
- Jaké jsou dle Vás hlavní příčiny jejich chování?
- Existují argumenty proti odkládání porodnosti do vyššího věku, které pro Vás mají relevanci?
- Víte, kolik let bylo Vaším rodičům při narození Vás a Vašich sourozenců?
- Jaké podle Vás byly hlavní příčiny chování Vašich rodičů?
- V čem se liší situace Vašich rodičů s tou Vaší dnes?
- Přemýšleli jste již o tom, kdy byste asi chtěli mít vlastní dítě?
- Co si myslíte, že by mohlo hrát největší úlohu při Vašem rozhodnutí pro plánované rodičovství?

DISKUZE VE SKUPINÁCH

- skupiny po 4-5 lidech
- každá skupina bude probírat jednu příčinu (cca 10 minut)
 - ekonomické
 - sociální
 - politické
 - právní
 - psychologické
 - kulturní
- následná prezentace výsledků skupiny
- návrhy řešení

Děkuji za pozornost!